

INDIVIDUALNO PLANIRANJE U SOCIJALNOM RADU

Urbanc, K. (ur.)

Zagreb: Biblioteka socijalnog rada,
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
2015., 302 str.

Knjiga **Individualno planiranje u socijalnom radu** uspješan je rezultat zahtjevnog poduhvata da se predstavi jedna metoda – u mnogočemu čak i pristup – rada s korisnicima usluga u sustavu socijalne skrbi u kontekstu suvremene Hrvatske. Individualno planiranje tema je znanstvenog istraživanja i publiciranja u zapadnim demokracijama, naročito iz engleskog govornog područja, pa je krajnje vrijeme da i Hrvatska dobije jedan temeljni tekst posvećen toj radnoj metodi i pristupu.

Knjiga je opsega 302 stranice, sastoji se od tri sklopa s ukupno 11 autorskih poglavlja. Rad započinje predgovorom urednice. U prvom dijelu koja čitatelja uvode u temu individualnog planiranja nalaze se dva teksta Kristine Urbanc »Značaj individualnog planiranja u socijalnom radu« te »Teorijski i vrijednosni temelji individualnog planiranja u socijalnom radu«, kao i tekst Štefice Karačić »Uloga CZSS-a u procesu individualnog planiranja«. U drugom dijelu koji se odnosi na specifičnosti individualnog planiranja u radu s pojedinim skupinama korisnika nalaze se tekstovi Branke

Sladović Franz »Individualno planiranje u socijalnom radu s djecom«, Maje Laklija »Individualno planiranje za potrebe djeteta u udomiteljskoj obitelji«, Silvie Rusac »Specifičnosti individualnog planiranja u radu s osobama starije životne dobi«, Kristine Urbanc »Individualno planiranje u procesu zagovaranja korisnikovih prava« te Marijane Kletečki Radović i Nataše Krušelj Gača »Uloga domova socijalne skrbi u individualnom planiranju za potrebe osoba s psihičkim teškoćama«. U trećem dijelu knjige je u fokusu individualno planiranje u radu s korisnicima pod skrbništvom, a autorice priloga su Ivana Milas Klarić »Pravni aspekti skrbnništva za odrasle«, Lana Mužinić »Psihijatrijski aspekti skrbnništva« te Štefica Karačić i Nataša Krušelj Gača »Aspekti skrbnništva iz perspektive socijalnog rada«.

Sva autorska poglavlja slijede zajedničku formu tako da na početku autorice kratko navode sažetak i očekivane ishode, slijedi uvod u sadržaj poglavlja, a na kraju teksta zaključak i pitanja za promišljanje i raspravu uz usklađeni način popisa korištene literature.

Urednica je uspjela u suradnju dobiti autorice iz različitih profesija i područja rada u kontekstu socijalnog rada i socijalne skrbi te prikazati različite terminologije i načine razumijevanja koncepata, načina njihovog korištenja i sabranog praktičnog iskustva individualnim planiranjem u suradnom odnosu s različitim skupinama korisnika – s djecom u skrbi, starijim osobama, osobama pod skrbništvom (njima je posvećen jedan od troje dijelova knjige) i drugim skupinama. Izuzetno dragocjen čini mi se doprinos urednice, koja je u uvodu i vlastitim poglavljima na početku knjige stvorila kontekst za kritičnu refleksiju i razumijevanje konceptualnih perspektiva i različitih praksi individualnog planiranja, njihovih sličnosti i razlika koje je moguće smisljeno interpretirati koristeći se pojmom epistemologije spomenutih konceptualnih i metodoloških perspektiva.

Knjiga u tom smislu predstavlja dijapazon načina razumijevanja i upotrebe koncepata individualnog planiranja u neposrednom radu s korisnicima, na razini rada i organizacije ustanova na području socijalne skrbi i na razini zakonodavstva, države: od još uvijek dosta snažno reprezentiranog medicinskog modela socijalnog rada (naročito u svezi s psihološkom i psihijatrijskom terminologijom i pristupima koji se oslanjaju na objektivističku paradigmu pomoći) koji do neke razine već koristi individualno planiranje (ali na vlastiti način) preko miksa koncepata i metoda koji odražavaju epistemološki prolaz od objektivizma prema konstruktivizmu – od medicinskog prema socijalnom (biopsihosocijalnom) modelu itd., do veoma konceptualno i metodološki rafiniranih postmodernih pristupa individualnom planiranju. Knjiga je odlična polazna točka za konstruktivan i kreativan dijalog između profesije socijalnog rada i srodnih pomažućim te pravnih i drugih profesija u sistemu socijalne skrbi, zdravstva pa i odgoja i obrazovanja. Za dijalog koji bi mogao voditi u pravcu što efikasnije suradnje spomenutih pomažućim, pravnih

i drugih profesija, udruženih (primj. u interdisciplinarnim timovima) svrhom »redistribucije moći u odnosu između korisnika i stručnjaka, stručnih službi, ustanova, a ponekad i članova korisnikove obitelji«, kako je to bila napisala Urbanc u našoj knjizi, stvarajući time okolnosti s povećanim šansama korisnika (pa i stručnjaka, ustanova i drugih sustava) da se realiziraju njihovi željeni ishodi.

Knjiga je pisana za stručnjake socijalnog rada pa i za zainteresirane psihologe, psihijatre, pravnike i predstavnike drugih profesija u sustavu socijalne skrbi i zdravlja (barem neka poglavlja vrlo su upotrebljiva i u sustavu odgoja i obrazovanja), i to za one, koji već rade na spomenutim područjima, kao i za one koji studiraju socijalni rad ili neki drugi studijski program, povezan s temom knjige (psihologija, psihijatrija i neke druge medicinske specijalizacije, pravo). Urednica i druge autorice strukturirale su knjigu na način koji pomaže studentima izdvojiti suštinu sadržaja te provjeriti usvojeno znanje, a i pobuditi vlastito razmišljanje, unaprijediti senzibilitet za etičke dileme s kojima se suočavaju stručnjaci koji se koriste individualnim planiranjem. Tome mnogo doprinose shematizirani modeli radnih procesa te konkretni primjeri neposrednog rada s korisnicima u projektima pomoći pa i sa stručnim suradnicima u interdisciplinarnom timu.

Kako je trend suvremenih pristupa socijalnog rada i drugih pomažućih profesija individualizacija usluga, sustvaranje svih faza u procesu psihosocijalne pomoći, participacija i partnerstvo svih učesnika u projektu pomoći i time povezana ravnopravna raspodjela moći u kontekstu pomoći, knjiga **Individualno planiranje u socijalnom radu** jedan je od temeljnih tekstova koji će otvoriti nove pravce znanstvenog istraživanja i doprinijeti unaprjeđenju struke te kvalitetnijoj praksi psihosocijalnog rada u Hrvatskoj.

Priredila: Lea Šugman Bohinc